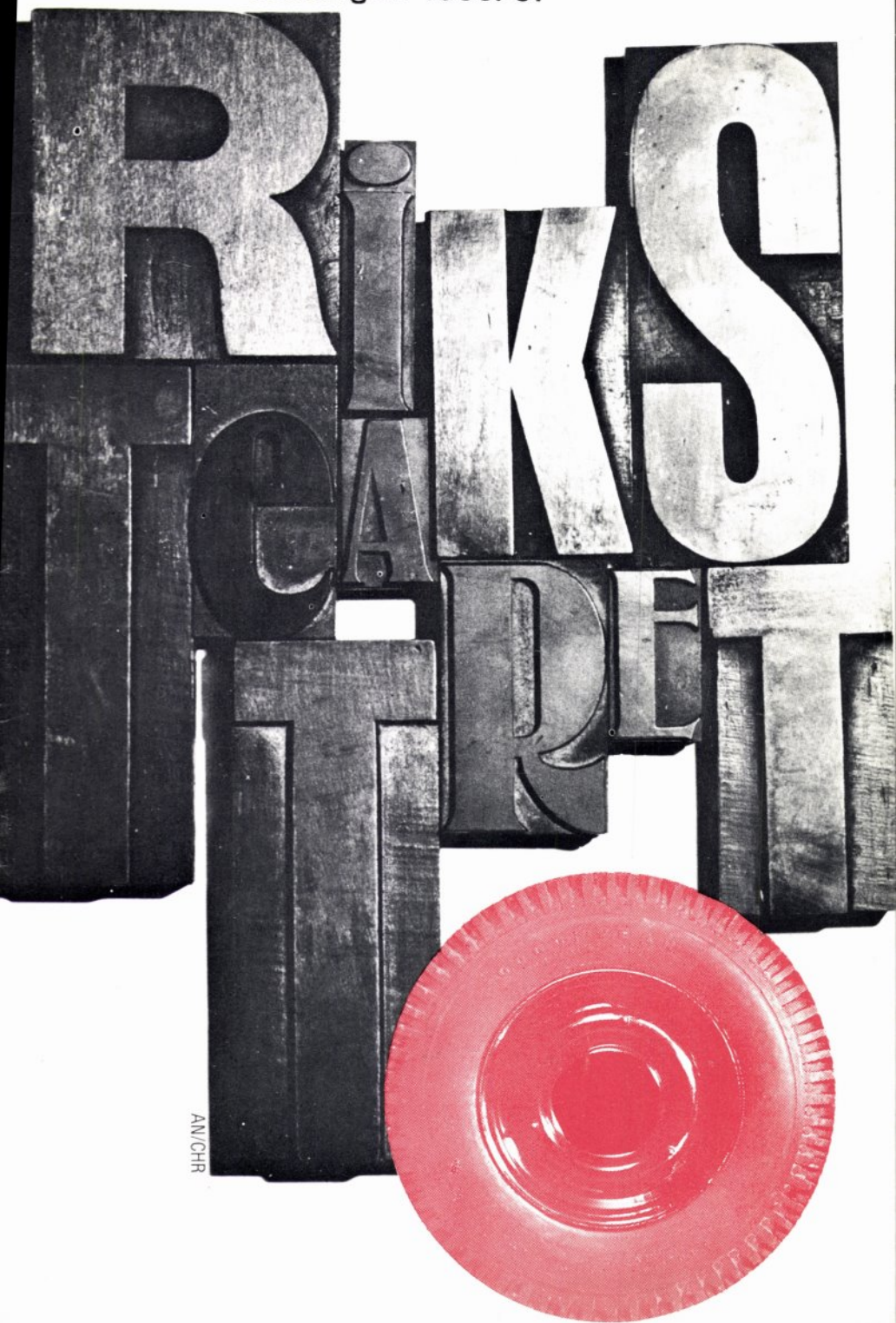
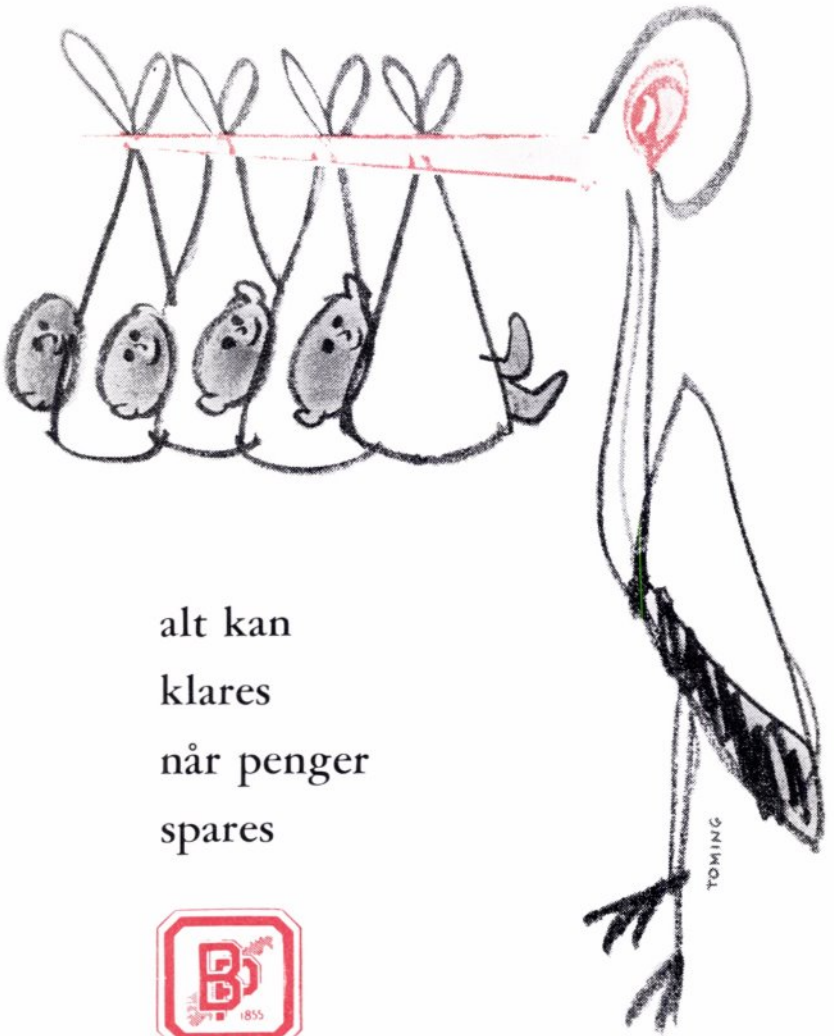

Jean Anouilh/Antigone

Sesongen 1966/67

AN/CHR

alt kan
klares
når penger
spares

BERGENS PRIVATBANK

Jean Anouilh — en gallisk teaterdikter

De diktere som skriver for teatret vil nødvendig alle sammen gå under betegnelsen dramatiker, som jo er et meget høytidelig ord. Noen kaller seg tungvint nok for skuespillforfatter, Bertolt Brecht var konsekvent ved alltid å betegne seg selv som stykkeskriver, og når det gjelder Jean Anouilh så liker iallfall en og annen nedlatende tunge veldig godt å kalle ham for teaterskredder.

Hva ligger i det ordet? Syr han kostymer? Nei. Betegnelsen dunster for det første av misunnelse, og forteller vel egentlig bare at Anouilh hører til de mest spilte og mest produktive teaterdiktere i vårt århundre. Og man skal jo helst ikke skrive for mye.

Nå er det bare det at Anouilh alltid har noe å skrive om, hans skapende sceniske fantasi har gitt moderne teater injeksjoner som det nødvendig burde vært foruten. Hans ytre liv og private eskapader vet vi lite om og det interesserer forsåvidt ikke så mye. Men la oss få den siden av saken unna ved å sitere ham selv: «Jeg har ingen biografi, og det er jeg glad for. Jeg er født 23. juni 1910 i Bordeaux. Som ganske ung dro jeg til Paris, gikk på L'École primaire supérieure Colbert. Halvannet år ved det juridiske fakultet i Paris, to år i et reklamefirma, hvor jeg har fått leksjoner i presisjon og oppfinnsomhet, som for min del erstattet de poetiske studier. Jeg har vært så heldig at jeg har unngått enhver form for journalistikk, og hva filmen angår har jeg bare et par vaudeviller og noen melodramaer på min samvittighet. Resten er mitt liv, og så

lenge himmelen vil la det være et personlig anliggende, ønsker jeg å beholde enkelthetene for meg selv.»

Det er først og fremst hans skuespill som interesserer, og dem er det mange av. Helt siden debuten i 1932 har hans penn gnisset flittig mot papiret, og livskraften i hans dramatiske form har ennå ikke vist tegn til tretthet. Han deler selv sine stykker i tre grupper, de lyserøde, de sorte og de briljante. Men ingen av hans sorte stykker har vært så sorte at de ikke også har gitt plass for det elegante vidd og den fantasifulle lek, og de lyserøde har alltid hatt en undertone av det dypeste alvor. Hans tema er begrenset, men er ikke det nettopp kjennetegnet på en betydelig dikter at temaet belyses fra stadig nye synsvinkler og dermed gir et sannere bilde? Anouilh blir aldri lei av å skrive om kampen mellom virkelighet og drøm: kontrasten mellom hva tilværelsen virkelig er, og hva den burde være.

I synet på kjærligheten er kravet om renhet så ubønhørlig og så intenst at det kan minne om kjønnsangst, og avskyen for fattigdom, skitt og stank er fanatisk. Det er en stadig dualisme i hans stykker mellom kjønnslivets pikanteri, øyeblikkets lynsnare salighet som så i hans øyne fører til års latterlighet, ondskap og råhet, og den rene, kompromissløse kjærlighet.

Nesten alle hans heltinner, Antigone iberegnet, stiller kravet om den rene, edle kjærlighet, og reiser seg mot verdensordenen

Jean
Anouilh

og den menneskelige skrøpелighet. Hun blir tvunget til å si nei til livet som rekker sine skitne fingre ut etter henne, hun har mange av Anouilhs egne egenskaper i seg.

Jean Anouilh er romantiker i inspirasjon og tanke. Hans individualisme nærmer seg anarkismen, og i sine stykker gir han en hensynsløs skarp kritikk av menneskelig dårskap, av samfunnet, familien, moralske fordommer og tradisjoner.

Visst er det meget pessimisme hos Anouilh, men han har et særpreget klarsyn og et stort mot. Mot til å erkjenne at livet er absurd, og

allikevel finne utveier i en besk og satirisk humor. Flere av Anouilhs helter ser også en utvei i døden, «små livets soldater» kaller han disse sine utvalgte. Hvis ikke kjærligheten kan gi den meningsfylte forløsning, da er det bedre å dø. Eller som Antigone sier det: «Jeg vil ikke være beskjeden og nøye meg med et lite stykke hvis jeg har vært snill pike. Jeg vil kunne være sikker på alt idag, og det må være like vakkert som alt jeg forestilte meg da jeg var liten pike. Hvis ikke det er slik, vil jeg heller dø.»

O. H.

Menneske og virkelighet hos Sofokles og Anouilh

Antigone går sin tragiske skjebne i møte med åpne øyne, uten sentimental selvforherligelse. For henne er det lettere å dø enn for Kreon, fordi han har erkjent at livet ikke bare består av ærlighet, mot og kompromissløs kjærlighet. Antigones nærmeste er allerede døde. Hennes idéer om hva det vil si å leve lar seg ikke gjennomføre. Hvorfor skal hun da fortsette et skinnliv?

Hos Anouilh kommer også det til at kjærligheten og døden er uløselig knyttet sammen. Begge deler må være like kompromissløse. Hvis ikke hennes kjærlighet til Haimon kan gjøre dem begge til *bele* mennesker, da er det ingen grunn for henne til å leve. Et sted sier hun til Kreon: «Ja, jeg elsker Haimon, jeg elsker en sterk og ung Haimon, en Haimon like kravstor og trofast som jeg. Men hvis den slags liv og lykke du snakker om skal slite på ham og få ham til å falme, hvis Haimon ikke lenger blir blek når jeg blir blek, hvis han ikke lenger tror jeg er død når jeg er fem minutter forsinket, hvis han ikke lenger føler seg bitterlig ensom og avskyr meg når jeg ler uten at han vet hvorfor, hvis han lever sammen med meg og blir en fremmed, og hvis han skal lære seg å si «Ja», da elsker jeg ikke lenger Haimon.»

Anouilhs Antigone lytter uten sympati, men også uten frykt til kong Kreon, som har forbudt begravelse for hennes bror Polyneikes.

Hun vet at døden venter henne, men hennes tross overfor Kreon har

ikke samme årsak som hos Sofokles' Antigone, som ble skrevet for 2400 år siden. Den greske heltinnes motiver var følelsen av en hellig plikt overfor den døde, en dyp overbevisning om at en må lyde hjertets stemme, religionens krav tross tyrannbud, hva det så enn måtte koste.

Antigones lydighet mot de gudommelige lover er knyttet til en ritus hos Sofokles. Begravelsesseremoniene ble sett på i lys av de mytologiske forestillingene om dødsguden Hades. Den avdødes sjel kan ikke finne fred dersom hans kropp ikke blir begravd. Det var en grenseløs ulykke for en hellener ikke å kunne strø i det minste støv og aske over liket, slik at sjelen kunne bli ført inn til underverdenens ro.

Hos Anouilh er denne religiøse handling absurd. Og egentlig blir også Antigones overtredelse av Kreons bud absurd, fordi hun her på forhånd har fått greie på begge sine brøders fornedrende livsførsel. Hvorfor vil Antigone dø for en sak som ingen mening har? Er det i dag noen katastrofe at et menneske ikke får noen skikkelig begravelse? Skal et ungt, edelt menneske dø på grunn av sin brors dårskap og maktbegjær? Antigones handling kommer i det skarpe, underlige lys som Anouilh alltid retter mot sine helter i det øyeblikk de velger — i tross, og egentlig kanskje i en fullstendig anarkistisk livsforakt.

Det eneste som hos Anouilhs Antigone gjenstår av den antikke Antigones følelse for det hellige,

er det negative krav om å avslå Kreons kompromiss. Hvis livet er stygt, skal vi ikke si at det er pent. Et i sannhet eksistensialistisk privilegium!

Antigone lever jo i en truende verden av sjofle krav, en verden uten tro og absolutter. Og frysende ensom velger hun døden.

Jean Anouilh stiliserer. Vi er virkelig i et kongelig miljø. Men menneske- og virkelighetsbilde er moderne.

Otto Homlung.

Tone Schwarzott

Finn Bjørnseth: Men dårene seirer

Det var engang en mann som bodde i England. Det er over hundre år siden, og ingen husker ham lenger. La oss si han het Smith. Han hadde fått en forrykt idé. Han ville forby salg og kjøp av små barn. Han mente at det var for galt at noen handelsmenn kjøpte opp barn fra folk som hadde for mange av dem og solgte dem til gruvene og industrien med en pen avanse. Ikke fordektig og i all hemmelighet, men ganske åpenlyst og midt for øynene på en våken verden. Det var kjøpmenn som kjørte rundt med hele vognlaster fulle, og selv om noen av barna døde eller ble syke og uselgelige på veien, var det en god forretning.

Dette ville Smith ha slutt på, og han begynte å gjøre noe i den anledning. Til å begynne med oppdaget han at han var ikke alene om å synes synd på barna. Det var andre som hadde tenkt det samme, og det ga ham mot til møter og skrivelser. Smith glødet for saken, og han ble dristigere og dristigere. Han så snart at det var ikke bare barnehandlerne som måtte angripes.

Det var både kjøperne, det vil si gruveeierne og fabrikkene, og det var selgerne, de fattige som heller ville selge barna enn se dem dø av sult.

Men kjøperne hadde ikke råd til å miste den billige arbeidskraften i en tid da maskinene begynte å skape økonomiske vanskeligheter for dem som ville konkurrere uten å modernisere, og selgerne hadde ikke råd til å fø barna fordi det

var arbeidsløshet og stadig synkende lønninger.

Smith var en dåre, en av disse som lar hjertet løpe av med seg, og derfor gikk det galt med ham. Han begynte å holde møter trass i uttrykkelig forbud, og han kom i fengsel. Han trodde han hadde mange med seg, men det skulle vise seg at det var ikke slik likevel. Det var mange som syntes synd på barna, men de skjønte snart at det var ikke så enkelt. Først prøvde de å snakke ham til rette. Da det ikke gikk trakk de seg tilbake. De fleste i all stillhet, og bare noen få gikk over til å kaste råtne tomater på Smith da han kom ut av fengslet og fortsatte å holde møter.

Det gikk galt med Smith. Han ble trett. Han mistet troen på at det nyttet, og han døde som emigrant med den bitre overbevisning at hans liv og innsats hadde vært forgjeves. Det er som sagt over hundre år siden, og ingen husker ham lenger.

Det var engang en kvinne som bodde i England. Det er over hundre år siden, og ingen husker henne lenger. La oss si at hun het frk. Smith. Hun hadde fått en forrykt idé. Hun mente at voksne kvinner hadde rett til å bestemme over sitt eget liv. Hun mente at de som ville, burde få gå på skole i stedet for å bli giftet bort av foreldrene. Hun mente at de måtte få slippe til i arbeidslivet på skikkelige vilkår, og hun gikk, gud bedre, så langt at hun sa de måtte få stemmerett.

Hun var av en solid familie som til å begynne med fant henne litt eksentrisk, men utvilsomt underholdende og begavet. Hun var flink til å argumentere, og hun fikk meningsfeller. Det gikk bra så lenge hun luftet sine originale idéer innen selskapslivet og for så vidt privat.

Siden gikk det galt, for også frk. Smith var en dåre. Hun begynte å holde møter og skrive i avisen, og da avisene ikke ville trykke hennes innlegg, laget hun pamfletter for egen regning. Hun fikk advarsler, og da det ikke nyttet, ble hun arrestert. Familien gikk imellom og hjalp henne ut, men da hun bare fortsatte å agitere lot de henne seile sin egen sjø.

Hun gikk ut og inn av fengslet, og til slutt ble hun trett. Hun orket ikke mer, og hun døde i den bitre overbevisning at det nytter ikke. Hennes liv og kamp hadde vært forgjeves, og ingen husker henne lenger.

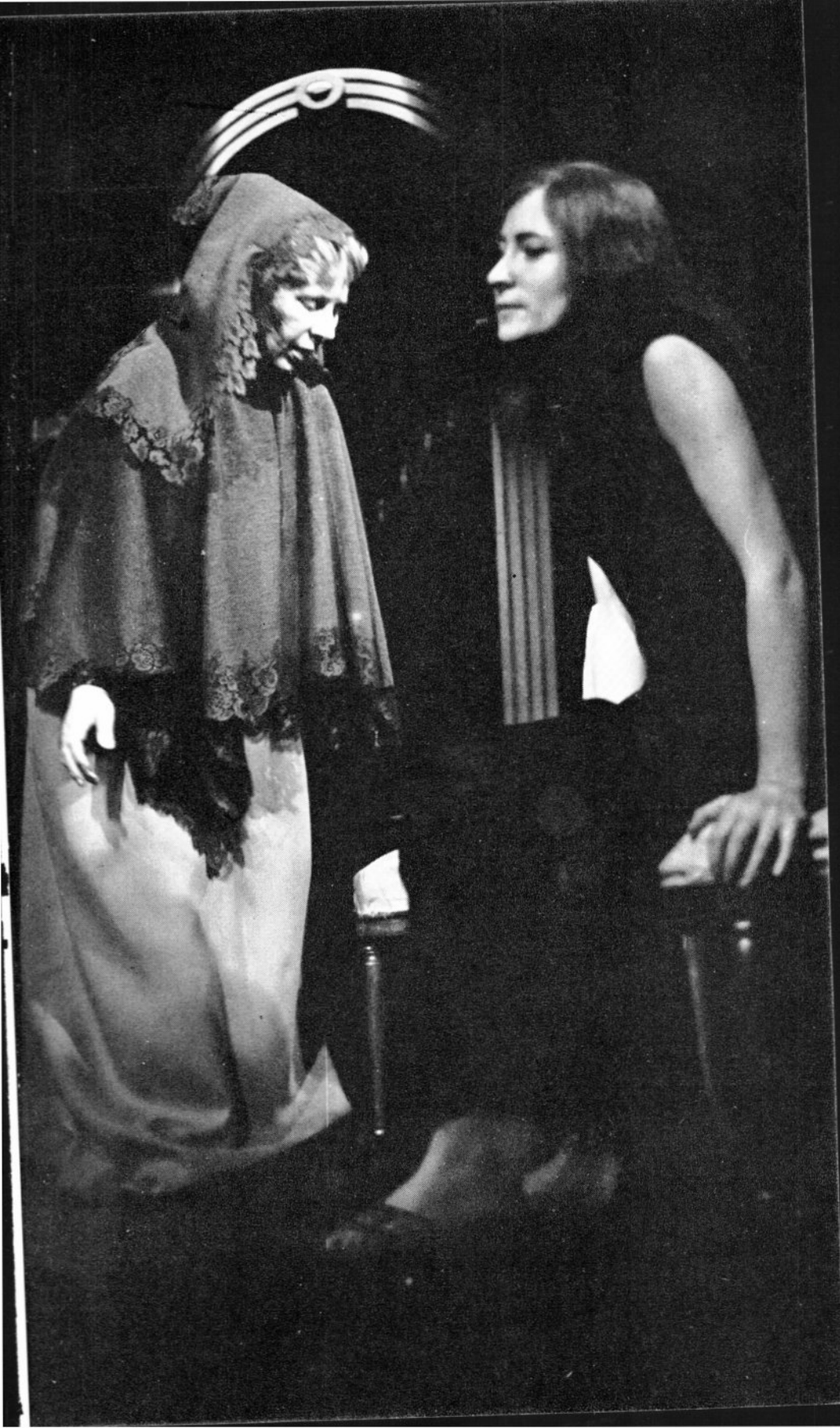
Det var en gang en mann som ble brent på bålet fordi han sa at jorda var rund. Han var en dåre. Han kunne fått leve om han hadde sagt den var flat.

Jeg vet om noen unge menn i Frankrike som har sittet fengslet siden 1945. De nekte å gjøre militærtjeneste, og hvert annet år blir de dømt til to års fengsel. Så fort de slipper ut, blir de innkalt og dømt på nytt. De er dårer. De mener det er en himmelropende ting at hver eneste ung mann mellom 18 og 20 år skal lære å drepe andre unge menn

mellom 18 og 20 år. Det skjer overalt, midt for øynene på en våken verden. Det har skjedd noe med tankene til disse som nekte. En slags kortslutning, slik vi plutselig kan oppdage en dekorasjon på en husgavl som vi har gått og stirret på i femten år. De har forstått at det er *jeg* som må nekte, ikke alle de andre. Det er jeg som må nekte først. Så enkelt er det.

I våre dager samles en del mennesker for å gå i tog. Det er en krig de vil ha slutt på. De er dårer. De tror de kan hindre menneskehetens utslettelse med sitt latterlige tog. De tror de må ta konsekvensene av det de har innsett. Noen av dem vil dø i den bitre overbevisning at deres liv og deres innsats var forgjeves. De vil aldri få se at det er dårene som seirer.

*Fra venstre:
Ragnbild Michelsen
Tone Schwarzott*

Jean Anouilh: Antigone

Oversettelse: Hans Heiberg

Instruksjon: Knut Thomassen

Dekorasjon: Christian Egemar

Kostymer: Ragnhild Engebret etter skisser av
Christian Egemar.

Personer:	Antigone	Tone Schwarzott
	Ismene	Inger Heldal
	Ammen	Ragnhild Michelsen
	Evrydike	Sissel Andresen
	Kreon	Harald Heide Steen
	Haimon	Nils Sletta
	Vakt og kor	Sigmund Sæverud
		Per Lillo-Stenberg

Turnéleder: Per Lillo-Stenberg

Teknisk leder: Ivar Deil-rind

*Fra venstre:
Sigmund Sæverud
Harald Heide Steen
Per Lillo-Stenberg
Sissel Andresen
Tone Schwarzott
Nils Sletta
Inger Heldal*

Antigone — og vårt eget dilemma

Knut Thomassen, som blir ny sjef ved Den Nationale Scene i Bergen fra høsten av, er instruktør for kveldens forestilling. Han har signert mange Riksteaterforestillinger gjennom årene. I den senere tid husker vi særlig Goldonis «En tjener og to herrer» hvor han skapte en genuin commedia dell'arte forestilling med alle de festlige teaterløyer det fører med seg. Forrige vinters gripende «Mor Courage» står som en av de største kunstneriske suksesser i Riksteatrets historie. Og nå er det Antigone. Er det en maktkamp mellom skurk og heltinne, mellom det gode og det onde?

— Nei, så enkelt er det nok ikke, svarer Thomassen. Problemet er jo at hverken Antigone eller Kreon er istand til å handle annerledes. Vi kan ikke uten videre avfeie Kreon med å si at han er et dårlig menneske. Egentlig har han jo alle kort på hånden. Det er *han* som etter alle fornuftens solemerker har rett, og ikke Antigone.
— Er Kreon typisk for vår tid på noen måte?

— Kanskje ikke bare for vår tid, men også for den. Vi kjenner ham igjen i de store statsmenn som tar de store avgjørelsene for oss. De kan slå oss ihjel med sin logisk oppbyggede argumentasjon og sin fagkunnskap. Deres personlige konflikter og sjelekval kjenner vi jo ikke så mye til, men jeg skulle tro eller håpe at de også tviler slik som Kreon tviler, og slik som vi alle tviler.

— Men Antigone tviler ikke?
— Nei, og nettopp henne har Anouilh gitt den andre halvparten av den livsfølelse som kjenner tegner vår tid. Når man tenker over det, er jo hennes handlinger temmelig absurde. Hvem er det som ofrer sitt liv lenger slik som hun gjør, ikke ut fra fornuftsmessige grunner. Og slik Anouilh har skildret henne vil hun gravlegge sin bror, gi avkall på sin elskede Haimon og gå i døden, ikke fordi hun er idealist, men fordi verden for henne er absurd slik Kreon fremstiller den, og hvorfor skal man ikke begå absurde handlinger i en absurd verden? Hun foretar iallfall et valg, og tar konsekvensen av det. Det er kanskje et tankekor for noen og enhver av oss.

— Er ikke Anouilh egentlig en engasjert dramatiker? Mange betrakter ham som litt av en lettvekt.
— Hva menes med lettvekt? Er man lettvekt fordi man skriver morsomme stykker?

Og når det gjelder Antigone er det i aller høyeste grad et stykke engasjert dramatik. Stykket ble skrevet i 1942 og kan også gjerne oppfattes som et kamouflert angrep på den franske Quislingregjeringen i Vichy, en dramatisk konstellasjon av motsetningene mellom demokrati og diktatur, fredskrefter og krigsmakt. Og desto vanskeligere blir jo vårt dilemma når krigsmakten blir fremstilt så menneskelig som i dette stykket. Heroismen hang høyt i Frankrike på den tiden, da slagordet var: «Je suis la pour

dire non, et puis mourir» (Jeg er der for å si nei, og deretter dø.) Så heroiske er vi ikke nå, og derfor blir stykket ingen patentløsning.

O. H.

Knut Thomassen

Den greske Antigone — i klassisk ramme

Den eldste tolkning av Antigones skjebne finner vi hos Sofokles — den ene av de tre store tragikere i klassisk gresk teater. Hans versjon hadde urpremière i Athen i år 441 før Kristus. Til tross for mange politiske rivninger samlet det greske folk seg om teatret, det ble et nasjonalt samlingssymbol, og fikk en sentral plass i religiøse festligheter med Dionysoskulturen som det opprinnelige utgangspunkt.

På Sofokles' tid var Athens makt og rikdom på sitt høyeste. Det religiøse overlys viker plassen for en mer individualisert menneskeskildring hvor hovedpersonen gjennomgår en gradvis utvikling mot det tragiske. Fordi Sofokles gjennom sine helter skildrer menneskene som de burde være, og fordi den tragiske lidelse utgikk fra menneskets storhet, virket det ikke deprimerende. Det tragiske fall skulle tvertimot virke som en renselse, katharsis, på tilskuerne. Lidelsen på scenen skulle gi dem et bilde av menneskelig storhet og egenverdi, uavhengig av gudene. Forestillingen foregikk i friluft, i store teatre hvor tilskuerplassene var hugget ut i fjellskråninger og hvor koret spilte på et rundt felt av hardtrampet jord som ble kalt orchestra. Dette feltet hadde en søylebakgrunn som illuderte som kongeborg, og foran var en plattform, «proskenion», hvor skuespillerne befant seg.

*Harald Heide Steen
og Sigmund Sæverud*

Sofokles utvidet skuespillernes antall til tre, og dialogen fikk en stadig større plass i motsetning til de tidligere vekselanger mellom kor og orkester. Hva slags dekorasjoner som er blitt brukt ved urpremièren til «Antigone» vet vi lite om, da bruken av settstykker og mer moderne scenemaskineri utviklet seg først i hellenistisk tid. Den ytre, statiske rammen som teatrets form i seg selv ga, var tilstrekkelig for tragedien. Dessuten la man mer vekt på kostymene som i gresk teater var imponerende både på grunn av sin religiøse og eksotiske karakter. Lange, fargerike kapper som dekket hele legemet tvang skuespillerne til å oppgi sin identitet for å fremstille en person på et høyere, tragisk plan. Fordi masker ble brukt som skjulte ansiktsmimikk, ble det lagt stor vekt på kroppsbekerselse og stemmebruk, og for at skuespillerne ikke skulle virke små i de store teatrene som kunne ta opptil flere tusen mennesker, gikk de på høye støvler, kalt kothurner.

Hvordan reagerte publikum? Forestillingen ble spilt i dagslys med adgang for hele byens befolkning som fikk fri de dagene da de store teaterfestivalene ble avviklet. Det kraftige sollyset, den ofte dirrende varmen og den intense spillestilen som i vår rasjonalistiske, nøkterne tid kanskje kan virke fremmed, ga tilskuerne en sterk, suggestiv opplevelse. Det stoff og de karakterer dramatikere brukte, var velkjente

Forts. neste side

Om skuespillerlyst og trang

Lysten til å spille teater, til å forstille seg og opptre som en annen enn den man er ligger de fleste mennesker i blodet. Det er jo ikke dermed sagt at alle bør bli skuespillere. Men når denne lysten vokser seg sterkere og sterkere og blir til en uimotståelig trang, da er det kanskje noe som tyder på at en ekte lengsel etter å få utfolde sitt eget jeg på scenen er til stede, og bør følges. Særlig hvis man føler at det er noe *mer* enn lyst, eller skal vi si en *dypere* lyst, — en vilje til å oppleve samvær med flere mennesker; — et ønske om å få *gi* noe. En opplevelse av livet som man *må* bringe videre. Et overskudd av humør som en *må dele* med noen. En tanke, en mening, en idé som du tror at *noen vil ha bruk for*.

Skuespilleren må ha talent, sies det, ellers blir hun, han aldri skue-

Forts. fra side 13

for tilskuerne fra historien, fra myter, legender og sagn. Og med sin høye, kritiske sans la de hverken skjul på misnøye eller tilfredshet med forestillingen. De hadde en sikker vurderings-evne for denne spesielle form for teater som nok skulle vise seg å stivne da Athens politiske og kulturelle storhetstid var over. Men det greske teater med både spilleplassens utforming, skuespillernes kunst og de store tragiske skikkelsene som Antigone, Medea, Elektra, Orestes og Ødipus har virket inspirerende på europeisk teater til denne dag.

O. H.

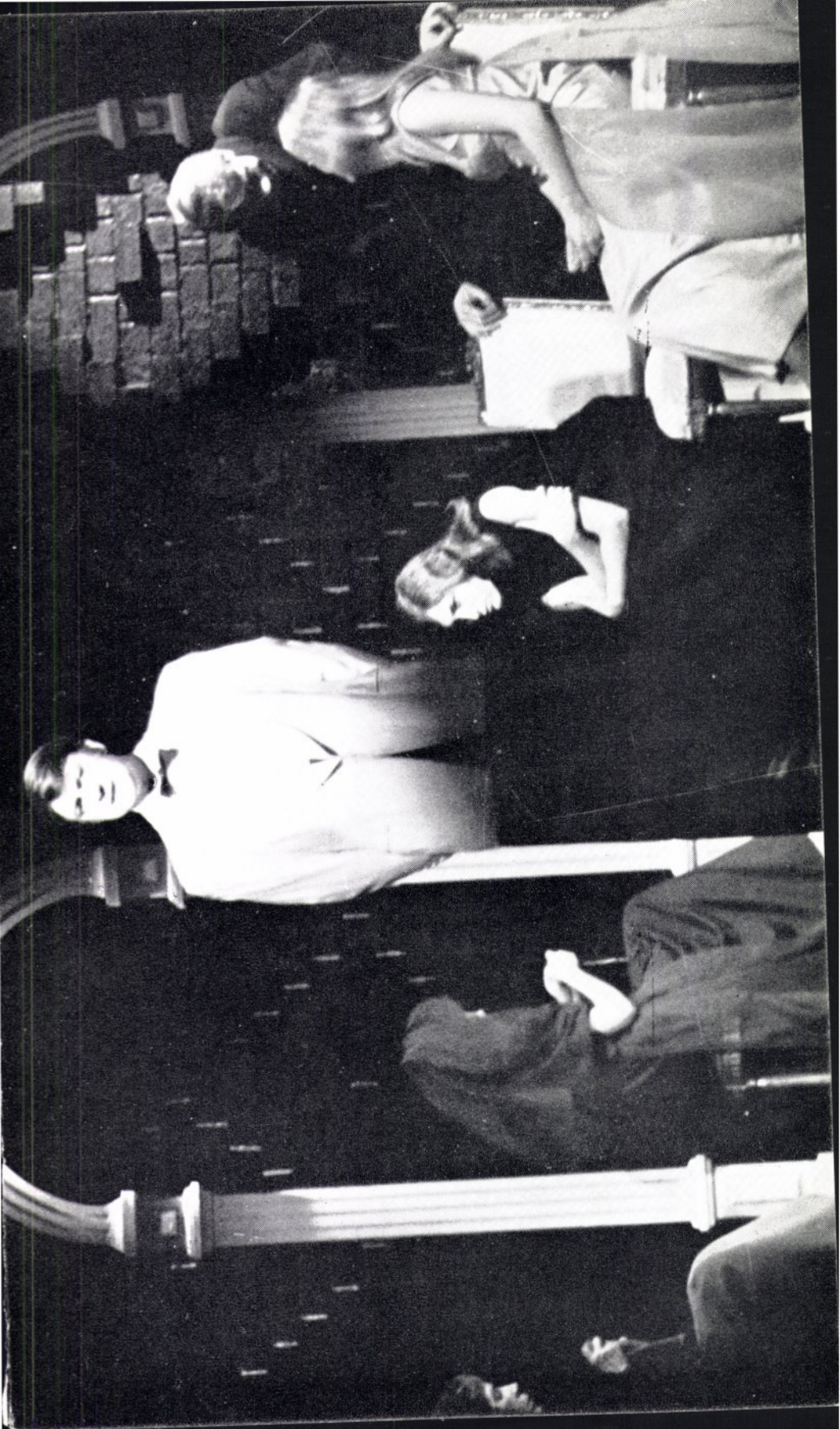
spiller. Ja, uten talent er alt annet forgjeves. Men hos mange vordende skuespillere er ikke talentet like synlig bestandig. Gjøglerens lekelyst kan tennes *under* leken. Kildene som overskuddet springer ut fra ligger ofte vanskelig tilgjengelige, men sprenger seg desto kraftigere og rene frem når de endelig får fritt løp. Talentet kan få næring fra mange kanter, fra fantasiens hemmelige rike, fra tankens evne til erobring, fra minnets modning i møte med livets realiteter, og fra de gleder og sorger som følelsene erfarer. Også i teatrets kunst er det uttrykksbehovet som avgjør *styrken* i talentet.

Gerhard Knoop,
rektor ved
Statens Teaterskole,
Sørkedalsveien 106,
Oslo 3.

P. S. Statens Teaterskole er 4-årig, med ett års praksis ved et teater etter to års skolegang, og til slutt ett år på skolen. Det er opptagelsesprøve hvert år i juni måned.

Trøndelag Teater har også sin elevskole, som er 3-årig.

Fra venstre:
Ragnbild Michelsen
Sissel Andresen
Per Lillo-Stenberg
Tone Schwarzott
Nils Sletta
Inger Haldal

De to syn – Kreon og Antigone

KREON: Sier man ja må man slite og svette, brette ermene opp og gå løs på tilværelsen med bare nevene, og kaste seg inn i det til albuene. Det er lett å si nei, selv om det skal koste en livet. Da behøver en bare sitte stille og vente. Vente på å komme til å leve, vente på å miste livet. Det er for feigt. Det er et menneskepåfunn. Kan du tenke deg en verden der trærne sier nei til sevjen som stiger, og dyrene sier nei til jaktinstinktet og parringsdriften? Dyrene er iallfall naturlige og enkle og harde. De følger flokken. Og om noen faller tramper de andre dem ned. Det kan stryke med så mange det skal være, men det fins alltid noen igjen som føder nye unger og tar samme vei, med det samme motet, akkurat som de som stupte.

ANTIGONE: Jeg blir kvalm av dere alle sammen, med den lykken deres. Med livet deres, som skal elskes, koste hva det koste vil. Man skulle tro dere var bikkjer som slikker på alt de finner. Og den ynkelige utsikten til å gjeie seg gjennom, som dere klamrer dere til. «Det skal nok gå, bare du ikke krever for meget.» Men jeg vil ha alt, nå straks, livet skal være ubetinget, ellers nekter jeg å leve det. Jeg vil ikke være beskjeden og slå meg til tåls med en ganske liten smule når jeg har vært riktig snill. I dag vil jeg bli sikker på alt, og det skal være like vakkert som da jeg var liten, ellers vil jeg dø.

Riksteatrets styre:

Teatersjef Hans Heiberg, formann, forfatterinnen Halldis Moren Vesaas, nestformann, lærer Margit Tøsdal, stortingsrepresentant Per Magnus Karstensen, stortingsrepresentant Einar Hovdhaugen.

Varamenn: Universitetsstipendiat Tertit Aasland, fru Eli Oftedal, skuespiller Gunnar Olram, fru Ragnhild Aasberg.

Administrasjon:

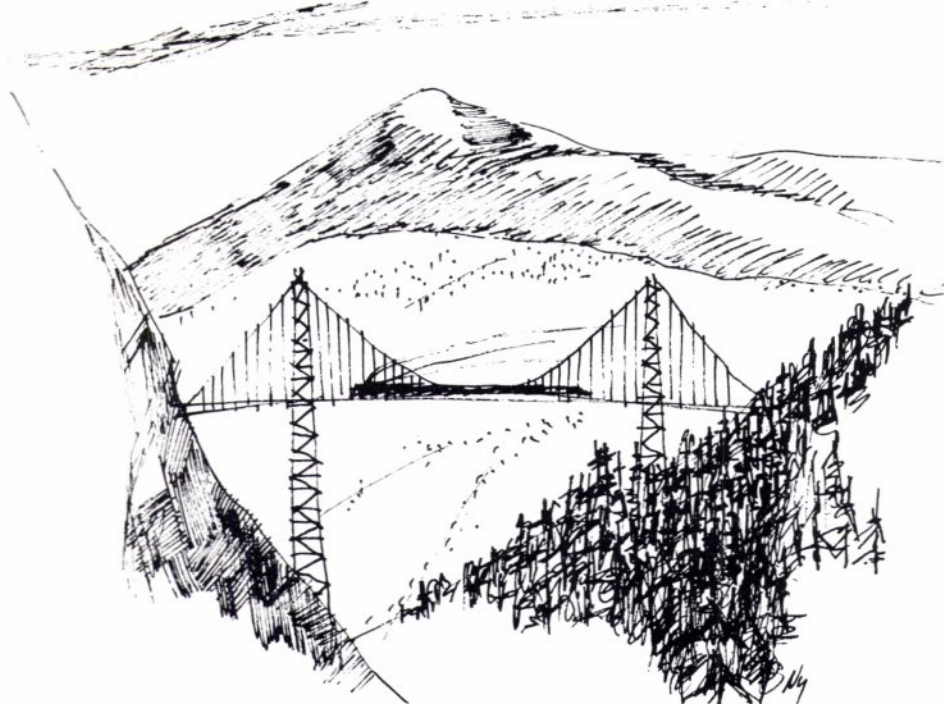
Teatersjef: Frits von der Lippe.

Økonomisjef: Thomas Weibell, Organisasjonssjef: Rolf Falkenberg Smith, Produksjonsleder: Erik Frisch, Skolesekretær: Tor Skule, Kostymesjef: Ragnhild Engebret, Snekkermester: Ole Westby.

Programredaksjon: Otto Homlung.

Fotos: Henrik Ørsted.

Trykk: Enersens Trykkeri, Oslo.

JERNBANELAND

Det står en snøvit bue
etsteds i skogens arne
og venter med sin høye port
på hjulets kalde klang.

En ensom bro er bygget der,
en tanke spent på hvit granitt
som bærer deg i luftens blå
trygt i sitt store fang.

Et håndtrykk mellom bredder grå
er knyttet heft og varig her.
Et lite vers av stål og sten
i veiens store sang.

Utdrag av Rolf Jacobsens dikt «Jernbaneland».

Diktet er en syntese av hele jernbanens vesen. Det er uten sammenligning det mest monumentale jernbanedikt i norsk litteratur.
(Einar Østvedt i «De Norske Jernbaners Historie», 1954).

I all slags vær — til alle tider — det går alltid et tog!

«GÅ
TIL
STUDIA
OG
BLI
VIS»

Victor Krüger
i Studienytt

STUDIA

ASCHEHOUGS STORE VERK TIL SELVSTUDIUM

Studia er en ny form for kunnskapsverk, beregnet på hele familien.

Det er lagt opp i form av kurser til selvstudium og inneholder nettopp de emner og fag vi har bruk for i det praktiske liv.

Ved hjelp av Studia kan vi utvide våre egne kunnskaper til nytte i arbeidet og til glede i fritiden.

Gjennom Studia vil barna få en verdifull støtte i skolearbeidet.

Studia passer for alle, uansett alder, yrke og tidligere utdanning. Det omfatter i alt 30 forskjellige emner fordelt på 36 kurser og vil foreligge komplett i 6 store bind.

«Jeg kan vanskelig tenke meg en norsk borger, ung eller gammel, som ikke har bruk for dette verk.»

Henning Sinding-Larsen
i Aftenposten.

LA DERES BOKHANDLER DEMONSTRERE STUDIA FOR DEM
ASCHEHOUG